

УДК 342.9:316.647.82

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.4.29>

ОРЕЛ А.О.

**СУТНІСТЬ ПРАВОВІДНОСИН, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ПРОЦЕСІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ОЗНАКОЮ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ****THE ESSENCE OF LEGAL RELATIONS ARISING IN THE PROCESS OF PREVENTING AND AGAINST DISCRIMINATION ON THE BASIS OF GENDER IDENTITY**

У статті визначено, що гендер – це складна соціокультурна категорія, що відображає систему соціально обумовлених ролей, норм, очікувань і взаємовідносин між чоловіками та жінками, яка є інтегральною частиною соціальної стратифікації, визначаючи можливості особистості у сфері освіти, праці, політики, сімейного життя та репродуктивної поведінки. В свою чергу, як соціальний інститут, гендер формує і закріплює уявлення про відмінності між статями, зокрема через культурні символи, норми поведінки та ідеології, що підтримуються суспільством і відображаються у правовій, економічній і політичній структурах.

У статті визначено, що гендерна ідентичність – це комплексний соціально-психологічний феномен, що відображає усвідомлення людиною своєї належності до певного гендера, незалежно від біологічної статі, приписаної при народженні. Вона включає внутрішнє відчуття себе як представника певної статі, а також зовнішнє самовираження через поведінку, стиль, одяг, манери та інші культурно і соціально значущі риси. Гендерна ідентичність є процесуальним аспектом самовизначення, який формується під впливом біологічних, психологічних і соціокультурних чинників, а також визначає право особи на вільне самовираження і визнання її обраного гендера в суспільстві.

У статті сформувано, що ключовими аспектами правовідносин, що виникають у процесі запобігання та протидії дискримінації за ознакою гендерної ідентичності є: – право на самовизначення та визнання (тобто забезпечення юридичного визнання гендерної ідентичності особи, включаючи зміну документів відповідно до її самовизначення, а також правовий захист від примусу до збереження статі, приписаної при народженні); – рівність у всіх правах та свободах (тобто гарантії рівного доступу до освіти, праці, соціальних послуг, медицини, культури, участі в суспільно-політичному житті незалежно від гендерної ідентичності); – захист від дискримінації (тобто заборона будь-яких дій, що створюють перешкоди або обмеження для осіб на основі їхньої гендерної ідентичності, включаючи фізичні, психологічні або соціальні утиски); – освітні та інформаційні заходи (полягають в поширенні інформації про права, пов'язані з гендерною ідентичністю, і протидію стереотипам через освітні програми та громадські ініціативи); – встановлення сталого механізму відповідальності та відновлення прав (встановлення правових засобів для фіксації випадків дискримінації, притягнення до відповідальності винних осіб і забезпечення компенсації постраждалим).

**Ключові слова:** адміністративна юрисдикція, адміністративне законодавство, адміністративне регулювання, адміністративні правовідносини, адміністративні процедури, боротьба, гендер, дискримінація, запобігання, ідентичність.

The article defines gender as a complex socio-cultural category that reflects a system of socially conditioned roles, norms, expectations and relationships between men and women, which is an integral part of social stratification, determining the possibilities of an individual in the field of education, work, politics, family life and reproductive behavior. In turn, as a social institution, gender forms and consolidates the idea of differences between the sexes, in particular through cultural symbols, norms of behavior and ideology, supported by society and reflected in legal, economic and political structures. The article defines gender identity as a complex socio-psychological

phenomenon that reflects a person's awareness of their belonging to a certain gender, regardless of the biological sex assigned at birth. It includes the internal sense of oneself as a representative of a certain gender, as well as external self-expression through behavior, style, clothing, mannerisms and other culturally and socially significant features. Gender identity is a procedural aspect of self-determination, which is formed under the influence of biological, psychological and socio-cultural factors, and also determines the right of a person to free self-expression and recognition of their chosen gender in society.

The article establishes that the key aspects of legal relations that arise in the process of preventing and combating discrimination on the basis of gender identity are: – the right to self-determination and recognition (i.e. ensuring legal recognition of a person's gender identity, including changing documents in accordance with their self-determination, as well as legal protection from coercion to maintain the sex assigned at birth); – equality in all rights and freedoms (i.e. guarantees of equal access to education, work, social services, medicine, culture, participation in socio-political life regardless of gender identity); – protection from discrimination (i.e. prohibition of any actions that create obstacles or restrictions for persons on the basis of their gender identity, including physical, psychological or social oppression); – educational and information measures (consist of disseminating information about rights related to gender identity and countering stereotypes through educational programs and public initiatives); – establishment of a sustainable mechanism of responsibility and restoration of rights (establishing legal means to record cases of discrimination, hold those responsible accountable and provide compensation to victims).

**Key words:** *administrative jurisdiction, administrative legislation, administrative regulation, administrative legal relations, administrative procedures, struggle, gender, discrimination, prevention, identity.*

**Актуальність теми.** Дослідження сутності правовідносин, що виникають у процесі запобігання та протидії дискримінації за ознакою гендерної ідентичності, обумовлена глибинними трансформаціями суспільства, які відбуваються в умовах глобалізації та поширення ідей гендерної рівності. З одного боку, міжнародні та національні правові стандарти дедалі активніше закликають до забезпечення рівних прав і можливостей для всіх, незалежно від гендерної ідентичності. З іншого боку, залишаються виклики, пов'язані з упередженнями, дискримінацією та насильством щодо осіб, чия гендерна ідентичність виходить за межі традиційного розуміння статевої належності. Особливого значення це питання набуває в контексті виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань у сфері прав людини та гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами. Зростаюча увага до гендерної проблематики також відображає потребу в подоланні суспільних стереотипів, які обмежують можливості реалізації прав людини. Правовідносини, що виникають у процесі запобігання та протидії дискримінації, є унікальним правовим феноменом, що поєднує норми конституційного, адміністративного, трудового та міжнародного права. Вивчення їхньої сутності дозволяє виявити проблеми правозастосування, удосконалити механізми юридичного захисту осіб, які зазнають дискримінації, та сприяти формуванню толерантного суспільства.

Таким чином, дослідження має як теоретичну, так і практичну значущість, оскільки спрямоване на розвиток правової доктрини та створення ефективних інструментів запобігання порушенням прав людини у сфері гендерної ідентичності.

**Огляд останніх досліджень.** Спеціальними питаннями адміністративно-правового регулювання щодо запобігання та протидії дискримінації в Україні займалися такі науковці, як: О. Безпалова, А. Боровик, Н. Дерев'янка, А. Друзенко, О. Дрозд, А. Довгопол, В. Гончаров, Н. Грідіна, О. Кравченко, В. Лазарєв, Н. Лях, О. Перунова, А. Собакарь, Р. Шаповал, Г. Шевчук, О. Шевченко, В. Черненко, І. Федорович, Ю. Юринєць та інші.

Однак, факти дискримінації в Україні є, на жаль, а відповідна протидія таким суспільно-негативним явищам здійснюється в площині адміністративно-правового регулювання, що обумовлює актуальність наукового виклику.

**Мета статті** полягає у тому, щоб здійснити сучасний формально-юридичний аналіз та дослідити сутність правовідносин, які виникають у процесі запобігання та протидії дискримінації за ознакою гендерної ідентичності.

**Виклад основних положень.** Демократизація суспільства не залишає поза увагою гендерного питання. Останнім часом воно набуває особливого значення в контексті забезпечення політичних та громадських прав і свобод за умов існування дискримінації за статевою ознакою.

Соціокультурні фактори визначають ставлення культури та суспільства до чоловіків та жінок, їхню поведінку у зв'язку зі статевою приналежністю, зумовлюють стереотипні уявлення про чоловічі та жіночі якості. Це переміщує вектор проблематики статі з області біології у сферу соціального життя та культури. Гендер не є мовною категорією, однак дихотомія статей моделюється суспільством та культурою і віддзеркалюється у мові. Отже зміст гендеру може бути розкритий шляхом аналізу мовних явищ, що пояснює актуальність лінгвістичної компетенції для вивчення культурної репрезентації статі. Жінки і чоловіки, як представники біологічного виду розрізняються за статтю. У цьому разі слова «чоловік» і «жінка» асоціюються з такими ознаками, як відмінності репродуктивних функцій, будова тіла, анатомічні та фізіологічні особливості. Для того, щоб вирізнити їхні суто біологічні ознаки, використовується поняття біологічна стать [1].

Питання гендерної рівності є доволі актуальним на сьогоднішній день, про що свідчать міжнародні договори, підписані цілою низкою країн. До прикладу, у 1981 році була підписана Конвенція про усунення всіх форм дискримінації проти жінок (Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Women, CEDAW 1981), стаття 10 якої стосується рівних прав у освіті. У 1990 році затверджено Конвенцію про права дитини, де у додатку 1, статті 28 та 29 йдеться про рівність прав дітей на освіту. Пекінська Платформа для Дії (1995) (The Beijing Platform for Action), була переглянута у 2000 році з подальшим зобов'язанням про усунення дискримінації на всіх рівнях, створення гендерночутливих освітніх систем з наголосом на якість та гендерночутливу навчальну програму й важливість освіти для дівчат. Цілі Освіти для Всіх (Education for All Goals) були повторно підтверджені в Дакарі у 2000 році. В документі увага акцентується на гендерній рівності в освіті за допомогою досягнення двох з шести цілей: забезпечення доступу до безкоштовної, обов'язкової, повної початкової освіти до 2005 року; подолання гендерних відмінностей у початковій та середній освіті до 2005 року та досягнення гендерної рівності до 2015 року, акцентуючи увагу на наданні дівчатам повного та рівного доступу до якісної базової освіти та навчальних досягнень. Крім того, Цілі ООН Розвитку Тисячоліття (Millennium Development Goals, 2001), а саме 2 та 3 цілі, спрямовані на надання початкової освіти для всіх без виключення та пропаганду гендерної рівності й підвищення статусу жінок [2, с. 4].

Категорія «гендер» увійшла в наукові дослідження тільки наприкінці 80-х років ХХ століття. Вважають, що першими, хто виявив відмінності в розумінні соціальних ролей, позицій, прав та обов'язків чоловіків та жінок були етнографи. Вони довели, що тотальна статева диференціація представлена і закріплена на первинних рівнях людського існування через статевої символізм. Символіка чоловічого і жіночого, подана через протиставлення, виконує роль у побудові моделі світу. Так, на рівні культури весь світ (і природний, і речовинно-предметний) розділений на дві частини за ознакою «чоловіче» – «жіноче». У статевому символізмі більшості культур «чоловіче» (маскулінне) ототожнюється з духом, логосом, культурою, активністю, силою, раціональністю, світлом, наповненістю, формою [3].

Сучасна теорія гендеру як соціального інституту наочно відбиває структуру гендеру щодо соціуму та особистості. Як соціальний інститут, гендер охоплює гендерні статуси як соціально визнані норми, що проявляються в поведінці, гендерний розподіл праці, гендерні сімейні зв'язки з правами та обов'язками кожної статі, гендерні структури особистості як комбінації характерних рис, що проявляються в почуттях і поведінці, гендерний соціальний контроль, тобто формальне або неформальне сприйняття конформістської поведінки та стигматизація, соціальна ізоляція, покарання та медичне лікування неконформістської поведінки, гендерну ідеологію як виправдання гендерних статусів та їх різних оцінок, гендерні образи як культурні репрезентації гендеру та втілення гендеру в символічній мові й художній продукції, що відтворює й узаконює гендерні статуси [4, с. 342]. Деякі науковці вважають, «гендер» – це змодельована суспільством та підтримувана соціальними інститутами система цінностей, норм і характеристик чоловічої і жіночої поведінки, стилю життя та способу мислення, ролей та відносин жінок і чоловіків, набутих ними як особистостями в процесі соціалізації, що, насамперед, визначається соціальними, політичними, економічними і культурними контекстами буття й фіксує уявлення про жінку та чоловіка залежно від їхньої статі [5, с. 11]. На думку Н.В. Аніщук, під терміном необхідно розуміти – один із базових моментів соціальної стратифікації (соціальна стратифікація – факт соціальної нерівності у суспільстві, його розшарування, із чого виводиться соціальна структура суспільства). Поняття гендеру слід розглядати як складний соціокультурний процес у суспільстві. Це поняття розкриває соціально-рольовий статус особистості, який визначає соціальні можливості в освіті, професійній діяльності, доступі до влади, сексуальності, а також сімейні ролі та репродуктивну поведінку [6, с. 16]. В свою чергу, В. В. Очкур визначає "гендер" як організовану модель соціальних

взаємин між жінками та чоловіками, що характеризує не лише спілкування в сім'ї, а й визначає їх соціальні відносини в основних державних інститутах [7, с. 3].

Таким чином, "гендер" – це складна соціокультурна категорія, що відображає систему соціально обумовлених ролей, норм, очікувань і взаємовідносин між чоловіками та жінками, яка є інтегральною частиною соціальної стратифікації, визначаючи можливості особистості у сфері освіти, праці, політики, сімейного життя та репродуктивної поведінки. В свою чергу, як соціальний інститут, гендер формує і закріплює уявлення про відмінності між статями, зокрема через культурні символи, норми поведінки та ідеології, що підтримуються суспільством і відображаються у правовій, економічній і політичній структурах.

Важливо підкреслити, що в процесі формування гендеру важливе місце посідає гендерна ідентичність, тобто усвідомлення (сприйняття) людиною (особистістю) себе як суб'єкта соціально-психологічних ролей.

Донець А.А. зазначає, що якщо гендерну ідентичність ми можемо розглядати у якості змістовно-структурного компоненту ідентичності в цілому, то гендерна ідентифікація характеризує процесуальний, динамічний аспект гендерної ідентичності. Гендерну ідентифікацію можна розглядати як процес формування гендерної ідентичності, що характеризує відповідність людини певної статі до певного гендера, її власне внутрішнє відчуття себе у якості чоловіка або жінки, усвідомлення та прийняття своєї чоловічої та/або жіночої ролі [8].

Як зазначає А.С. Шаліганова, беручи до уваги етимологічний динамізм терміну «гендерна ідентичність», а також те, що у вітчизняній юридичній науці він досі не використовувався, даний термін може бути використаний для позначення «права на гендерну ідентичність» як права особи на самовизначення себе представником певної статі. Необхідно конкретизувати зміст даного поняття, враховуючи те, що в юридичній інтерпретації термін «гендерна ідентичність» набуває власного значення в цілях правового регулювання. З юридичної точки зору авторка гендерну ідентичність розглядає, як благо, об'єкт відповідного особистого немайнового права, що характеризується наступними складовими:

1) самовизначення особи як представника певної статі;

2) гендерне самовираження через так звані соціальні манери статі (ім'я, зовнішність, манера поведінки, одяг, аксесуари тощо), що створює цілісне сприйняття особи як представника відповідної статі.

Тобто, під гендерною ідентичністю як немайновим благом фізичної особи авторка розуміє поєднання біологічних та соціально-психологічних особливостей фізичної особи, пов'язаних із її статтю, котрі є основою для самовизначення як представника тієї чи іншої статі та у процесі цього самовизначення особистості об'єктивуються в певні зовнішні прояви [9, с. 275].

Гендерна ідентичність стосується глибокого відчуття кожною людиною внутрішнього індивідуального досвіду гендеру, який може збігатися або не збігатися зі статтю, приписаною при народженні, включно також з особистим відчуттям тіла (до якого входять модифікації зовнішності або тілесних функцій медичними, хірургічними або іншими засобами, за вільним бажанням) та інші прояви гендеру, такі як одяг, мова і манера поведінки [10, с. 3].

Тобто під гендерної ідентичністю необхідно розуміти комплексний соціально-психологічний феномен, що відображає усвідомлення людиною своєї належності до певного гендера, незалежно від біологічної статі, приписаної при народженні. Вона включає внутрішнє відчуття себе як представника певної статі, а також зовнішнє самовираження через поведінку, стиль, одяг, манери та інші культурно і соціально значущі риси. Гендерна ідентичність є процесуальним аспектом самовизначення, який формується під впливом біологічних, психологічних і соціокультурних чинників, а також визначає право особи на вільне самовираження і визнання її обраного гендера в суспільстві.

Мельник Т. М. під рівністю жіночої і чоловічої статей розуміє рівність їхнього соціального статусу та загальна участь у всіх сферах суспільного, державного та приватного життя на основі самоусвідомлення особистісних потреб та інтересів, долання елемента ієрархічності, за якої історично чоловіки розглядалися як істоти вищі, а їхня діяльність та її результати більш суспільно значущими, ніж досягнення жінок. Таке розуміння рівності жіночої і чоловічої статей за міжнародними документами передбачає: рівність у правах і свободах, в обов'язках, у відповідальності, можливостях, шансах, досягненні результатів [11, с. 70].

На думку Н. Грицяк, гендерна рівність – це ідеологічний компонент державної політики та державного управління, що має чотири виміри, які покладено в основу напрямів розвитку державної гендерної політики на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Перший вимір

гендерної рівності – це права людини як універсальний стандарт політичних, громадянських, економічних, соціальних і культурних прав та свобод для жінок і чоловіків. Другий вимір гендерної рівності – це права людини як права жінок. Третій вимір – рівність свобод, прав та обов'язків. Четвертий – рівні можливості – основний елемент гендерної рівності [12, с. 325–332].

Кормич Л.І. зазначає, що гендерні відносини стимулюють співпрацю чоловіків і жінок в соціальному середовищі, формують певні моделі та норми поведінки, відповідно конкретному культурному рівню суспільства. На думку автора, це створює механізм соціальних зв'язків та взаємодії в рамках існуючої соціальної системи. Наголос робиться саме на системному підході, який поєднує природну специфіку, моральні вимоги, правові статуси тощо для визначення місця і ролі жінок і чоловіків в суспільному розвитку. І в даному контексті модель соціального партнерства та норми рівноправності якомога краще відповідають сучасному стану життя суспільства та держави. Побудована на таких підходах взаємодія жінок і чоловіків максимально орієнтована на підвищення ефективності та досягнення стабільності розвитку сучасного суспільства, в якому активна участь і рівне представництво обох статей виступає обов'язковою умовою демократичного процесу. Політика і економіка, культура, наука і освіта, охорона здоров'я, соціальна сфера чи управління в однаковій мірі потребують як безпосередньої участі так і репрезентації потреб та інтересів жінок і чоловіків. Тут задіяні і природне та позитивне право, і соціальний обов'язок представників обох статей. Тому в рамках гендерних відносин створюються механізми, здатні стимулювати як розвиток окремої особистості, так і суспільства в цілому [13].

Таким чином, можна сказати, що сутність правовідносин, що виникають у процесі запобігання та протидії дискримінації за ознакою гендерної ідентичності, полягає у встановленні та реалізації правових, соціальних і культурних механізмів, спрямованих на забезпечення рівності, поваги до самовизначення особистості та виключення будь-яких форм обмежень чи переваг на підставі гендерної ідентичності.

При цьому, такі правовідносини мають свої ключові аспекти, які полягають в наступному: – право на самовизначення та визнання (тобто забезпечення юридичного визнання гендерної ідентичності особи, включаючи зміну документів відповідно до її самовизначення, а також правовий захист від примусу до збереження статі, приписаної при народженні); – рівність у всіх правах та свободах (тобто гарантії рівного доступу до освіти, праці, соціальних послуг, медицини, культури, участі в суспільно-політичному житті незалежно від гендерної ідентичності); – захист від дискримінації (тобто заборона будь-яких дій, що створюють перешкоди або обмеження для осіб на основі їхньої гендерної ідентичності, включаючи фізичні, психологічні або соціальні утиски); – освітні та інформаційні заходи (полягають в поширенні інформації про права, пов'язані з гендерною ідентичністю, і протидію стереотипам через освітні програми та громадські ініціативи); – встановлення сталого механізму відповідальності та відновлення прав (встановлення правових засобів для фіксації випадків дискримінації, притягнення до відповідальності винних осіб і забезпечення компенсації постраждалим).

#### Список використаних джерел:

1. Кокнова Т.А., Овчарова Л.А. Сутність категорії «гендер» та її вплив на мовну поведінку індивіда. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. № 2 (325). 2019.
2. Education. Gender equality. Tip Sheets. Canadian International Development Agency: Quebec, Canada, June, 2010.
3. Ліончук Р. Термін «гендер» у науковому дискурсі: вітчизняний та зарубіжний підходи. *Нова педагогічна думка*. 2013. № 2. С. 66–70. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd\\_2013\\_2\\_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_2_18)
4. Hirschmann N. J. Gender, Class, and Freedom in Modern Political Theory. Princeton; Oxford: Princeton University Press, 2008. X, 342 p.
5. Основи теорії гендеру: навчальний посібник. Київ: «К.І.С.». 2004. 481 с.
6. Анішук Н.В. Гендерне насильство у правовому житті України: монографія. Одеса: Юридична література, 2007. 232 с.
7. Очкур В. В. Гендерна стратегія виховання та гендерний підхід у розвитку дітей дошкільного віку. Дошкільний навчальний заклад. *Сучасний погляд*. 2012. № 4 (64). С. 3–9.
8. Донець А.А. Особливості формування гендерної ідентичності особистості в підлітковому віці. *Молодий вчений*. Київ. 2014. № 7. С. 162–164.
9. Шалиганова А.С. Щодо правової природи та змісту права на гендерну ідентичність. *Право і Безпека*. 2011. № 3. С. 274–279.
10. Kohler R., Ehrh J. Legal Gender Recognition in Europe: Toolkit. Second Revised Edition. 2016. 52 p.

11. Мельник Т. М. Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. *Закони зарубіжних країн з гендерної рівності*. 2-ге доповнене видавництво. Київ. 2010. 440 с.
12. Грицяк Н. Формування гендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Видавництво НАДУ, 2004. 384 с.
13. Кормич Л.І. Гендерні відносини: сутність та значення в суспільно-політичному розвитку. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Випуск 49.

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.4.30>

ПЕРЕГУДА Н.І.

### **МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ШЛЯХОМ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ**

### **MECHANISM OF INTERACTION BETWEEN PUBLIC ADMINISTRATION BODIES AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES THROUGH ELECTRONIC GOVERNMENT**

Стаття присвячена проблемі встановлення дієвого механізму взаємодії органів публічного управління з органами місцевого самоврядування шляхом електронного урядування на сучасному етапі розвитку суспільства. Встановлено, що концепції електронного урядування присвячено чимало наукових досліджень, які розкривають сутнісні характеристики поняття «електронне урядування». Визначено, що адміністративно-правовий механізм в теорії адміністративного права включає у себе: послідовно визначені нормами права стадії діяльності суб'єктів суспільних відносин, які складаються із засобів, способів та моделей взаємодії учасників на кожній із цих стадій. Завдяки адміністративно-правовим механізмам реалізуються завдання правого регулювання суспільних відносин, впливу на них за допомогою певного юридичного інструменту з метою досягнення відповідної мети. Наголошено, що публічне управління слід виділити як функціонування публічно-управлінської системи органів державної влади з впровадженням інноваційних і використанням сучасних методів управління та адміністрування, оптимізації шляхів взаємодії органів державної влади з місцевим самоврядуванням та громадянськістю. Виділено, що завдяки використанню електронних-комунікаційних технологій, що виступає поширеним механізмом доступу до адміністративних послуг та публічної інформації. Це є результатом трансформації публічного управління та адміністрування на вимогу сучасного інформаційного середовища та використання цифрових технологій. Зроблено висновок, що чинна система розмежування механізмів інформаційної взаємодії органів публічного управління та органів місцевого самоврядування складається з різних інструментів, основними з яких можна виділити: погоджувальні заходи із вирішення питань і завдань, розробки спільних державних проєктів та планування державних програм відновлення, які на сьогодні мають пріоритетне та соціально-важливе значення; участь як складового елементу бюджетної системи органів місцевого самоврядування у наданні пропозицій до формування Бюджету України, що мають на меті закладення державних програм фінансування відновлення соціальної платформи, інфраструктури регіонів; інформаційне закріплення нормативно-правового у співпраці органів публічного управління та органів місцевого самоврядування; забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту незахищених верств населення за допомогою інформа-